

A jövő nemzedékek szószólója a Tolna megyei munkalátogatáson

Bándi Gyula a jövő nemzedékek szószólója a jegyzői értekezleten előadását Tolna megye 2014-2020. közötti időszakra szóló „Itthon Tolnában” című területfejlesztési programjával kezdte. Kiemelte, hogy a program célkitűzései között számos olyan található, amelyeket elődeihez hasonlóan kiemelten fontosnak tart. A környezetterheléseket csökkenti és a helyi társadalmat és gazdaságot erősíti a „termelj helyben, fogyassz helyben” cél. A természeti erőforrások nemzedékek közötti igazságos megosztását segíti „a generációk harmonikus térbeli egymás mellett élése”, illetve ha zöldmezős beruházások helyett barnamezős beruházások valósulnak meg. Felhívta a figyelmet arra, hogy az Alaptörvény P) cikke a természeti erőforrások, a biológiai sokféleség és a kulturális örökség védelmét a nemzet közös örökségére hivatkozással mindenki kötelezettségévé tette. A jegyzőt sokszínű hatásköre és feladata miatt helyi szinten a fenntartható fejlődés kulcsszereplőjének tekinti. Az ombudsmani gyakorlatból kiemelte azokat a helyi ügyeket, amelyekben e különleges helyzetből adódóan a jegyző sokat tehet a vitás helyzetek megelőzéséért. Számos olyan panasz érkezik a hivatalhoz, amelyek megelőzhetőek lennének szélesebb körű társadalmi egyeztetéssel, az érdekek összehangolásával. Különösen ilyen típusú ügyek a zajjal, az állattartással, a fakivágásokkal, a hulladékkal kapcsolatos panaszok. A szószóló jelezte, hogy több olyan szakmai egyeztetést is folytat, amely az önkormányzatok jelen és jövőbeli munkáját segítheti. Példaként említette a településképi arculattal kapcsolatos helyi rendeletalkotási kötelezettséget, melynek kapcsán kezdeményezte a határidő meghosszabbítását. Kiemelte még a faültetések jelentőségét (pl. Fatestvér program), a talaj és a felszín alatti vizek védelmében hozott állásfoglalásokat, a környezeti károk megelőzésével kapcsolatos helyi teendőket.

A szószóló látogatást tett a Gemenci Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.-nél, ahol Csonka Tibor vezérigazgató Úrtól és kollégáitól tájékoztatást kapott az ártéri erdő és vadgazdálkodás sajátosságairól, a terület természeti értékeiről, az árvizek áldásos és káros hatásairól. Kint a helyszínen szembesült azzal, hogy milyen problémákat okoznak a huszadik század elején betelepített invazív fajok, és ma már hogyan hátráltatják a hazai őshonos fajok természetes megújulását. Az invazív fajok, így a zöldjuhar agresszív terjedése mindenki számára intő jel arra, hogy a nem őshonos fajok betelepítése hosszú távon milyen komoly károkat okozhatnak és az ellenük való aktív fellépés nélkül erdeink ökológiai rendszerében kedvezőtlen irányú változások történnek. A szakmai egyeztetés alatt felmerültek a terület jellegéből adódó érdekkonfliktusok is. A látogatás végén a szószóló megfogalmazta abbéli szándékát, hogy érdekegyeztető műhelybeszélgetésre hívja az érintetteket, melyet a Zrt. vezetősége örömmel fogadott és az egyeztetésen való részvételéről biztosította a szószólót.

A megyei látogatás során a szószóló örömmel tapasztalta, hogy a szőlőápolással és borkészítéssel kapcsolatos hagyományos tudás nemzedékek közötti átadása még fennmaradt. Ennek része azoknak a módszereknek a továbbadása, amelyek lehetővé teszik a laboratóriumokban előállított vegyszerek használatának háttérbe szorítását. Ez segítheti az integrált növényvédelemre való átállást. A szószóló jelezte, hogy a talaj védelmében megfogalmazott állásfoglalás is sürgette a hagyományos tudás összegyűjtését. Reményeit fejezte ki abban, hogy még idén sikerül műhelybeszélgetésre összehívni az érintetteket, hogy e területen is kialakuljon, illetve megerősödjön a tudásmegőrzés szervezett formája.

A szószóló ellátogatott az atomerőművi kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok elhelyezését szolgáló bátaapáti Nemzeti Radioaktív Hulladék-tárolóba. A Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft ügyvezető igazgatója, Dr. Kereki Ferenc tájékoztatása alapján a szószóló megerősítette, hogy a jövő nemzedékek érdeke is az, hogy a már meglévő hulladékok elhelyezése a lehető legnagyobb biztonság mellett történjen. Ugyanakkor egyrészt hangsúlyozta az energiahasználat csökkentési programok jelentőségét, másrészt, hogy minden tevékenységnek, így az atomenergia hasznosításnak is szerves része a hulladékkezelés. Sajnálatos módon a hulladékkezelés feltételeinek kialakítása az atomenergia hasznosítás kezdeti időszakában nem kapott kellő hangsúlyt. Az ilyen jellegű kutatások és beruházások elmaradtak nemcsak hazánkban, hanem a világ más országaiban is. Ezt az elmaradást ma kell pótolnunk, ezért különösen fontos, hogy a mindenkori Kormányok kiszámíthatóan és folyamatosan biztosítsák a hulladéklerakók működéséhez és kialakításához

szükséges pénzügyi forrásokat. Ez olyan kötelezettség, amely a jövő nemzedékek terhévé vált abban pillanatban, amikor a nukleáris energia hasznosításáról szóló politikai döntés megszületését követően az atomerőmű tevékenysége megkezdődött. Nekünk, akik az atomenergia nyújtotta előnyöket élvezzük utódainkkal szembeni kötelességünk, hogy úgy adjuk át a hulladékot, hogy az számukra a lehető legkisebb veszélyt hordozza. A szószóló a hulladék elhelyezését a járatok meglátogatása során személyesen is megtapasztalhatta. Megnyugtatónak tartotta, hogy a vezetés részt vesz mindazokban a nemzetközi programokban is, amelyek segítik az új tudományos eredmények hasznosítását, valamint keresik arra a megoldást, hogy a hulladékkal kapcsolatos ismeret és a veszélyre való figyelmeztetés több ezer év múlva is érthető legyen utódainknak. A szószóló jelezte, hogy még idén szeretné megtekinteni a Kiegészített Ideiglenes Tárolóját. A látogatásról megegyezés született, amelynek előkészítése a közeljövőben megkezdődik.